

तमेतं प्रशंसति । “मरुत्स्तोमो वा एषः । मरुतो हि देवानां भूयिष्ठाः” [१] इति । ‘स्तोम’शब्देन स्तोमयुक्तो यज्ञ उपलब्ध्यते । मरुत्सञ्ज्ञकानां देवगणानां सम्बन्धी स्तोमः ‘मरुत्स्तोमः’, ‘मरुतो हि’, एतस्य अनुष्ठानेन ‘देवानां’, मध्ये अत्यन्तं समृद्धाः सम्पन्नाः ॥

यागं वेदनञ्च प्रशंसति । “बहुर्भवति । य एतेन यजते । य उ चैनमेवं वेद” इति ॥

संवत्सरसङ्ख्यां प्रशंसति । “पञ्चशारदीयो भवति । पञ्च वा चतवः संवत्सरः । चतुष्वेव संवत्सरे प्रतितिष्ठति । अथो पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः । पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञमेवावरुन्धे” इति । ‘पञ्चसङ्ख्या सामान्यादृतु-द्वारा ‘संवत्सरे’, प्रतितिष्ठता, तथा पङ्क्तिच्छन्दोद्वारा यज्ञप्राप्तिः ॥

स्तोमानामवधिं विधत्ते । “सप्तदशः स्तोमा नातिचन्ति । सप्तदशः प्रजापतिः । प्रजापतेराप्त्यै” इति । त्रिवृदादि‘स्तो-माः’, ‘सप्तदश’स्तोमं नातिक्रामन्ति । तमेतमनतिक्रामं सूत्रकारः स्पष्टमुदाजहार, उत्तमीरालभ्य दीक्षन्ते त्रिवृदग्निष्टोमः पञ्च-दश उक्थ्यः सप्तदश उक्थ्यः पञ्चदश उक्थ्यः सप्तदशोऽतिरात्र इति । पञ्चमे संवत्सरे वत्सतरो हि चरमभाविनीरालभ्य पश्चात् पञ्चरात्राय दीक्षयित्वा क्रमेण ‘त्रिवृदग्निष्टोमादीनि पञ्चा-हान्यनुष्ठेयानि, तेषु पञ्चस्वप्यहःसु एकविंशत्रिणवादयः स्तोमा न विद्यन्ते । सोऽयं सप्तदशस्तोमानतिक्रमः । आश्रावयेत्याद्यक्ष-रात्मकत्वेन ‘प्रजापतिः सप्तदशः’ । अतः तदनतिक्रमः ‘प्रजापतेः प्राप्त्यै’, भवति ॥ इति दशमोऽनुवाकः ॥ १० ॥